

Soortmanagementplan

Gebouwbewonende Soorten Apeldoorn

Jaaroverzicht 2024

Samenvatting 2024

Aantal projecten 2024 (opgeleverd)		17
Waarvan onderhoud zonder aanleg voorzieningen		3
Waarvan ingrepen met aanleg voorzieningen generiek		14
Waarvan ingrepen met aanleg voorzieningen maatwerk		0

Aantal voorzieningen 2024 (opgeleverd)	
Voor gierzwaluw	Onbekend
Voor huismus	Onbekend
Voor vleermuizen	Onbekend

Aantal verleende machtigingen 2024	
Vverleende machtigingen aan particulieren, verenigingen van eigenaren, bedrijven en ontwikkelaars	43

Soortenmanagementsplan Apeldoorn Jaaroverzicht 2024

1 Inleiding

Halverwege 2019 is een langdurige ontheffing afgegeven voor gebouw-bewonende soorten op basis van het Soortmanagementsplan van de gemeente Apeldoorn.

Voor plannen die gebouwen binnen de bebouwde kom Apeldoorn/Ugchelen plaats vinden, kan zo een onderzoeks- en ontheffingstraject bespaard worden.

Onderdeel van de ontheffing zijn voorwaarden 22 en 23, waarin staat dat er ieder jaar gemeld moet worden wat de uitgevoerde werkzaamheden en maatregelen in het afgelopen jaar waren en wat de resultaten van monitoring zijn. Ook moet inzicht geboden worden in de voorgenomen werkzaamheden en maatregelen van het volgende jaar. Dit rapport gaat over 2024.

Figuur 1. Drie van de vier soorten die onder het SMP vallen, gierzwaluw, huismus en vleermuis.

2 Projecten 2024

2.1 Overzicht 2024

In 2024 zijn er 18 projecten uitgevoerd onder het SMP. De verdeling is De Goede Woning 14, De Woonmensen 0, Ons Huis 2, gemeente Apeldoorn 2, zie Tabel 1. Daarnaast zijn er vanuit de gemeente 43 machtigingen verleend aan andere partijen, zie Tabel 2.

Maatregelen zijn getroffen ter mitigatie/compensatie van mogelijk verloren gegane verblijfplaatsen. Een overzicht van de typen en aantallen zijn te vinden in Tabel 3

Tabel 1. In 2024 afgeronde projecten.

Machtiginghouder	Projectnaam	onderhoud	generiek	maatwerk
De Goede Woning	LGB0000921 Molecatenlaan (Ugchelen)	Nee	Ja	Nee
De Goede Woning	LGB0001413 Laan van Orden, Hof van Orden	Nee	Ja	Nee
De Goede Woning	LGB0000871 Looiersdreef	Nee	Ja	Nee
De Goede Woning	LGB0000891 Landenbuurt	Nee	Ja	Nee
De Goede Woning	LGB0000902 Badhuisweg	Nee	Ja	Nee
De Goede Woning	LGB0000492 en LGB0000493 Orden	Ja	Nee	Nee
De Goede Woning	LGB0000491 Orden	Nee	Ja	Nee
De Goede Woning	LGB0000611 Gemzenstraat/Antilopestraat	Nee	Ja	Nee
De Goede Woning	LGB0001485 Nikkelweg	Ja	Nee	Nee
De Goede Woning	LGB0000625 Marsweg	Nee	Ja	Nee
De Goede Woning	LGB0000932 Asselsestraat	Nee	Ja	Nee
De Goede Woning	LGB0000654 Zonnedauw	Nee	Ja	Nee
De Goede Woning	LGB0000321 Gaasterland	Ja	Nee	Nee
De Goede Woning	LGB0001215 Glasnost, Kunstenaarshoeve	Nee	Ja	Nee
Ons Huis	C1hb - Schimmelpenninckstraat	nee	ja	nee
Ons Huis	C43lb - Malrove	nee	ja	nee
Gemeente Apeldoorn	Deventerstraat 90	nee	ja	nee
Gemeente Apeldoorn	Deventerstraat 100-102	nee	ja	nee

Tabel 2. In 2024 door de gemeente Apeldoorn verleende machtigingen aan particulieren, verenigingen van eigenaren, bedrijven en ontwikkelaars.

Machtiginghouder	Projectnaam	onderhoud	generiek	maatwerk
Particulier	5.1.2e	nee	Ja	nee
Draisma Bouw	Asselsestraat 21-23	nee	Ja	nee
Particulier	5.1.2e	nee	Ja	nee
Particulier	5.1.2e	nee	Ja	nee
Particulier	5.1.2e	nee	Ja	nee
MVGM Vastgoedmanagement B.V.	Edisonlaan 103-129	nee	Ja	nee

Particulier	5.1.2e	nee	Ja	nee
Lodiers & Partners B.V.	Frisolaan 46	nee	Ja	nee
Particulier	5.1.2e	nee	Ja	nee
Particulier		nee	Ja	nee
Particulier		nee	Ja	nee
Particulier		nee	Ja	nee
Groep Caenen Capital Fund NL III B.V.	Deventerstraat 46 en Griftstraat 44	nee	Ja	nee
Aannemingsbedrijf Mulder	Holthuis 40	nee	Ja	nee
Particulier	5.1.2e	nee	Ja	nee
Particulier		nee	Ja	Nee
Particulier		nee	Ja	Nee
BPD Ontwikkeling B.V. + Stichting GGNet	Landgoed de Wellen. De gebouwen Marke (101), (102), Buurse (103), Schoolgebouw (105), Loods boerderij (106), Zegge/Inn (107), Keuken (2/108), Dagactiviteiten (111), de boerderij (112), Muziekbarak (120) en Oude Linnenkamer (122).	nee	Ja	ja
VvE Serviceflat Lindenhove	Loolaan 41-1 t/m 41-179	nee	Ja	Nee
Particulier	5.1.2e	nee	Ja	Nee
Particulier		nee	Ja	Nee
Particulier		nee	Ja	Nee
Particulier		nee	Ja	Nee
Particulier		nee	Ja	Nee
VvE De Veluwe	Molendwarstraat 42-152	nee	Ja	Nee
Bridges Real Estate	De sloop van fase 1 van de Oranjerie	nee	Ja	ja
Garage Ap van Beek	Orderparkweg 3, 3a en 5a	nee	Ja	Nee
Particulier	5.1.2e	nee	Ja	Nee
Particulier		nee	Ja	Nee
De Doopsgezinde Gemeente Te Apeldoorn	Paslaan 6	nee	Ja	Nee
Particulier	5.1.2e	nee	Ja	Nee
VvE Saturnusstraat 1-47	Saturnusstraat 1-47	nee	Ja	Nee
Particulier	5.1.2e	nee	Ja	Nee
Particulier		nee	Ja	Nee
Particulier		nee	Ja	Nee
Particulier		nee	Ja	Nee
Particulier		nee	Ja	Nee

In bovenstaande tabel is te zien:

- De projecten waar ingrepen zijn gepleegd en waar op grond van aangetroffen soorten maatwerk is toegepast met daarbij behorende voorzieningen
- De projecten waar ingrepen zijn gepleegd en waar op generieke wijze volgens het SMP voorzieningen zijn aangebracht
- De projecten waar alleen onderhoudsmaatregelen zijn uitgevoerd, met in achtneming van de SMP-voorwaarden maar zonder dat daarvoor voorzieningen (generiek)

Wat betreft dat laatste: een groot aantal projecten is uitgevoerd door bij de werkzaamheden rekening te houden met de aanwezigheid van soorten zonder daarvoor specifieke gebouwvoorzieningen voor soorten aan te brengen. Het kan dan bv gaan om schilderwerkzaamheden waarbij er wel voor wordt gezorgd dat de soorten niet verstoord worden of gehinderd door afschermingsdoeken. Deze maatregelen worden voorgeschreven vanuit het SMP en zijn ter bescherming van de soorten, maar komen dus niet uiting in concrete permanente (verblijfs-)voorzieningen.

Tabel 3. Gerealiseerde maatregelen.

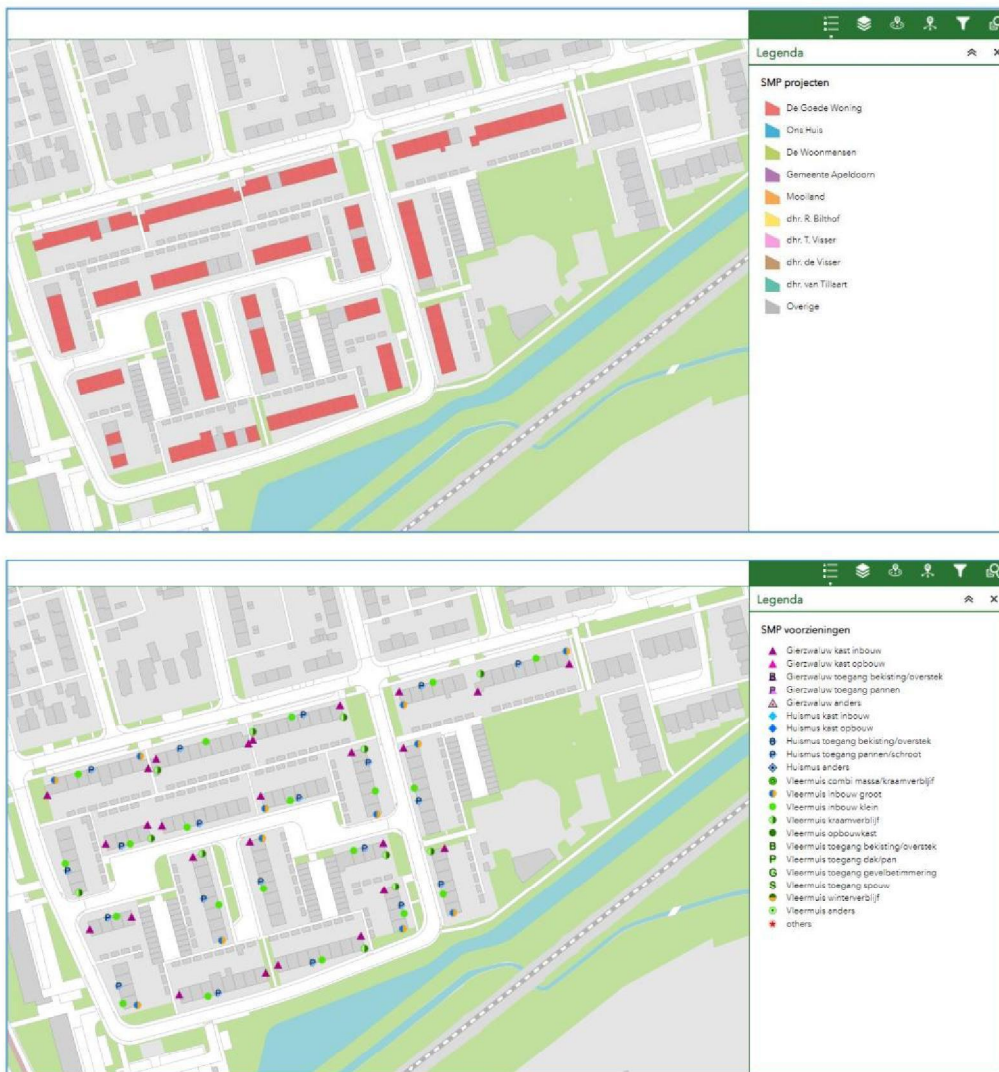
samenvattend overzicht opgeleverd	2019	2020	2021	2022	2023	2024	totaal 2024	t/m
Gierzwaluw								
inbouwkasten	12	261	625	84				
toegang bekisting		6	6	26				
Huismus								
inbouwkasten	12	70	209	83				
toegang bekisting		3	3	12				
toegang pannen/schroot (m)*		1455	1992	14				
anders/maatwerk		30	2					
Vleermuizen								
inbouwkasten groot		32	34	6				
inbouwkasten klein	12	289	274	115				
kraamverblijven	2	21	29	14				
winterverblijven		20	2	12				
combi massa/kraam		11	24					
toegang overstek			42					
toegang spouw	10	10	176					
toegang gevelbetimmering			141					
Anders/maatwerk			2					

(*) het gaat hier om het toegankelijke maken van de (onderste) rijen dakpannen, daar waar deze op reguliere wijze vaak ontoegankelijk worden door het aanbrengen van zgn vogel-schroot. Dit wordt aangegeven in meters (m); omdat mussen koloniebroeders zijn kunnen op deze wijze vele huisvesting vinden. Als "norm" wordt gebruikt 1 mussenpaar per m.

In bovenstaande tabel zijn de uitgevoerde maatregelen van 2024 opgenomen.

2.2 Gegevens in GIS

In 2023 is verder gewerkt aan de verwerking van de gegevens in GIS. De woningcorporaties hebben de verwerking van de gegevens in GIS op elkaar afgestemd en leveren deze gegevens aan de gemeente Apeldoorn welke ze samenbrengt in een raadpleegbaar GIS-systeem. Zowel projecten als voorzieningen worden daarin bijgehouden. In Figuur 2 is een voorbeeld van project en voorzieningen van het project Saenredamstraat.

Figuur 2. Projectgebied en voorzieningen Saenredamstraat (voorbeeld)

3 Monitoring en aanvullende gegevens 2024

In onderstaande beschrijving zijn de lopende inzichten opgenomen omtrent de (trend)analyses van het project MUS, Meetnet Urbane Soorten plus enkele aanvullende gegevens. Een bredere monitoring vindt plaats in de jaren 2021, 2024 en 2027.

3.1 Huismus

De monitoring van de huismus wordt op drie manieren gedaan. Enerzijds zijn er de gegevens van SOVON uit het project Monitoring Urbane Soorten (MUS) voor de trendbepaling. Ten slotte worden 7 vaste deelgebieden in de jaren 2021, 2024 en 2027 geïnventariseerd volgens de methode zoals gebruikt tijdens de nulmeting in 2018.

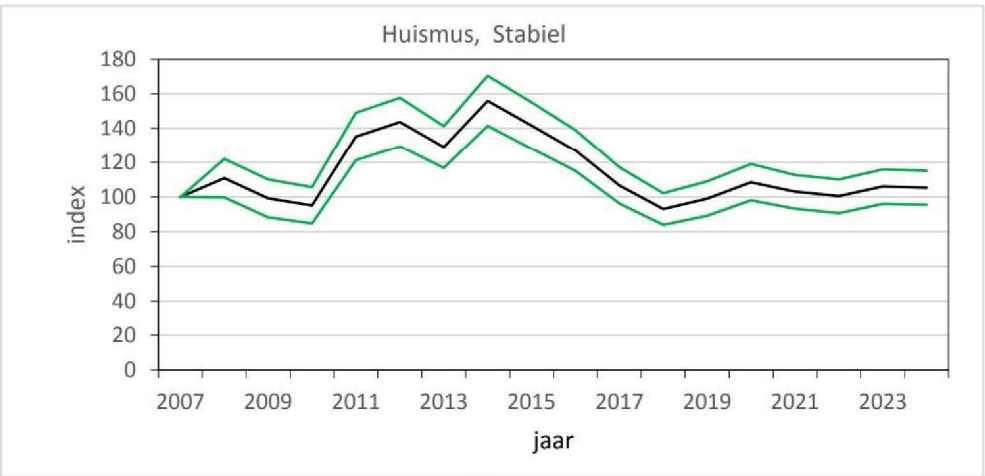
De gegevens van het project Monitoring Urbane Soorten (MUS) van SOVON¹ betreffen een lange reeks tellingen vanaf 2007 waardoor een trendanalyse uitgevoerd kan worden. De analyse is uitgevoerd voor Apeldoorn en er is een vergelijking gemaakt met enkele vergelijkbare plaatsen en de landelijke situatie.

Op dit moment wordt de trend voor huismus als stabiel benoemd. De gegevens van huismus over de reeks van jaren is te zien in Tabel 4. De grafische weergave van de trendanalyse is weergegeven in Figuur 3.

Tabel 4. Telreeks huismussen Project Monitoring Urbane Soorten (MUS).

Soort	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Trend
Huismus	100	111	100	96	136	144	129	157	142	128	105	94	99	109	103	100	106	105	Stabiel
BI*	0	11	11	11	14	14	12	15	14	12	10	9	10	11	10	10	10	10	

** Betrouwbaarheidsinterval

Figuur 3. Grafische weergave telreeks Monitoring Urbane Soorten (MUS).

De trends zijn vergeleken met die in Arnhem, Deventer, Zutphen en de landelijke trend (zie Tabel 5).

¹ Bron: SOVON, MUS-analyse, jaarlijks aangeleverd (2023: 5.1.2e)

Tabel 5. Trendvergelijking met andere steden.

Soort	Plaats	Trend Klasse
Huismus	Apeldoorn	Stabiel
Huismus	Arnhem	Matige afname ($p < 0.01$)
Huismus	Deventer	Stabiel
Huismus	Zutphen	Stabiel
Huismus	combi Arnhem-Deventer-Zutphen	Matige afname ($p < 0.01$)
Huismus	Nederland (alleen MUS)	Matige toename ($p < 0.05$)

De Apeldoornse situatie steekt voor huismus gunstig af.

Trendgegevens zijn tevens beschikbaar voor nog 34 in de stad aan te treffen soorten, waarvan enkele ook gebouwbewonend zijn, zoals kauw, spreeuw en scholekster. Deze zijn bij de gemeente Apeldoorn op te vragen.

3.2 Gierzwaluw

De monitoring van de gierzwaluw wordt op drie manieren gedaan. Enerzijds zijn er de gegevens van SOVON uit het project Monitoring Urbane Soorten (MUS) voor de trendbepaling, anderzijds aanvullende monitoring op territoria door stagiaires en vrijwilligers. Ten slotte worden 7 vaste deelgebieden in de jaren 2021, 2024 en 2027 geïnventariseerd volgens de methode zoals gebruikt tijdens de nulmeting in 2018.

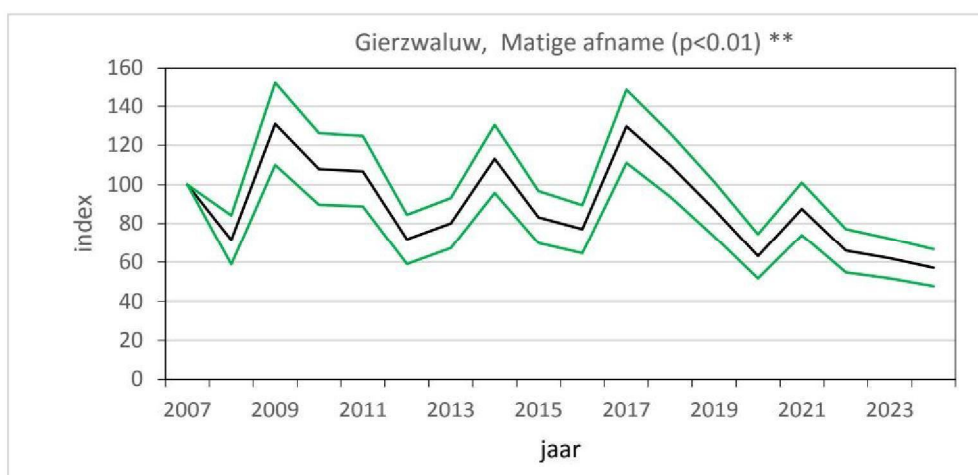
De gegevens van het project Monitoring Urbane Soorten (MUS) van SOVON betreffen een lange reeks tellingen vanaf 2007 waardoor een trendanalyse uitgevoerd kan worden. De analyse is uitgevoerd voor Apeldoorn en er is een vergelijking gemaakt met enkele vergelijkbare plaatsen en de landelijke situatie.

Op dit moment wordt de trend voor gierzwaluw als matige afname benoemd. De gegevens van de soort over de reeks van jaren is te zien in Tabel 6. De grafische weergave van de trendanalyse is weergegeven in Figuur 4.

Tabel 6. Telreeks gierzwaluwen Project Monitoring Urbane Soorten (MUS).

Soort	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Trend
Gierzwaluw	100	71	132	109	107	72	80	113	83	77	130	110	88	65	89	66	64	57	Matige afname
BI*	0	13	21	19	18	13	13	18	14	12	19	16	14	12	14	11	11	10	

*** Betrouwbaarheidsinterval

Figuur 4. Grafische weergave telreeks Monitoring Urbane Soorten (MUS).

De trends zijn vergeleken met die in Arnhem, Deventer, Zutphen en de landelijke trend (zie Tabel 7).

Tabel 7. Trendvergelijking met andere steden.

Soort	Plaats	Trend Klasse
Gierzwaluw	Apeldoorn	Matige afname ($p < 0.01$)
Gierzwaluw	Arnhem	Matige afname ($p < 0.01$)
Gierzwaluw	Deventer	Onzeker
Gierzwaluw	Zutphen	Stabiel
Gierzwaluw	combi Arnhem-Deventer-Zutphen	Matige afname ($p < 0.01$)
Gierzwaluw	Nederland (alleen MUS)	Matige afname ($p < 0.01$)

De Apeldoornse situatie is vergelijkbaar met de situatie in de combi Arnhem-Deventer-Zutphen. Apeldoorn laat dezelfde trend als landelijk zien, nl. een matige afname. Alleen in Zutphen gaat het beter.

In 2024 is er geen onderzoek door vrijwilligers geweest.

3.3 Vleermuizen

De monitoring van vleermuizen wordt op twee manieren gedaan. In de jaren 2021, 2024 en 2027 zullen 7 deelgebieden door een externe partij geïnventariseerd worden op dezelfde manier als de nulmonitoring.

Daarnaast worden vier routes door de stad jaarlijks twee maal (1: juni-15 juli, 2: 15 aug.-31 sept.) te fiets gemonitord door vrijwilligers met een automatische batdetector. De routes zijn te zien in Figuur 5. De gegevens kunnen gebruikt worden voor een trendanalyse. Grote aantallen vleermuizen worden waargenomen. De telgegevens zijn te zien in Tabel 8.

Tabel 8. Per route waargenomen aantallen vleermuissoorten.

2018	P.pip	P.nat	N.noc	E.ser	M.dau	P.aur	P.pyg	V.mur	
NO	42	1	0	1	0	0	0	2	46
ZO	42	1	0	0	0	0	0	0	43
ZW	87	1	0	0	0	0	1	0	89
NW	40	0	0	0	0	0	0	0	40
	211	3	0	1	0	0	1	2	218

2019	P.pip	P.nat	N.noc	E.ser	M.dau	P.aur	P.pyg	onbekend	
NO	124/78	2/3	4/0	9/0	0/0	0/0	0/0	0/0	
NO	202	5	4	9	0	0	0	0	220
ZO	166/28	9/0	0/1	7/0	0/0	3/0	0/0	0/0	
ZO	194	9	1	7	0	3	0	0	214
ZW	58/29	0/0	2/1	4/2	2/0	0/0	0/0	0/0	
ZW	87	0	3	6	2	0	0	0	98
NW	41/86	5/104	0/1	3/1	0/1	0/0	0/0	0/6	
NW	127	109	1	4	1	0	0	6	248
	638	123	10	28	3	3	0	22	780

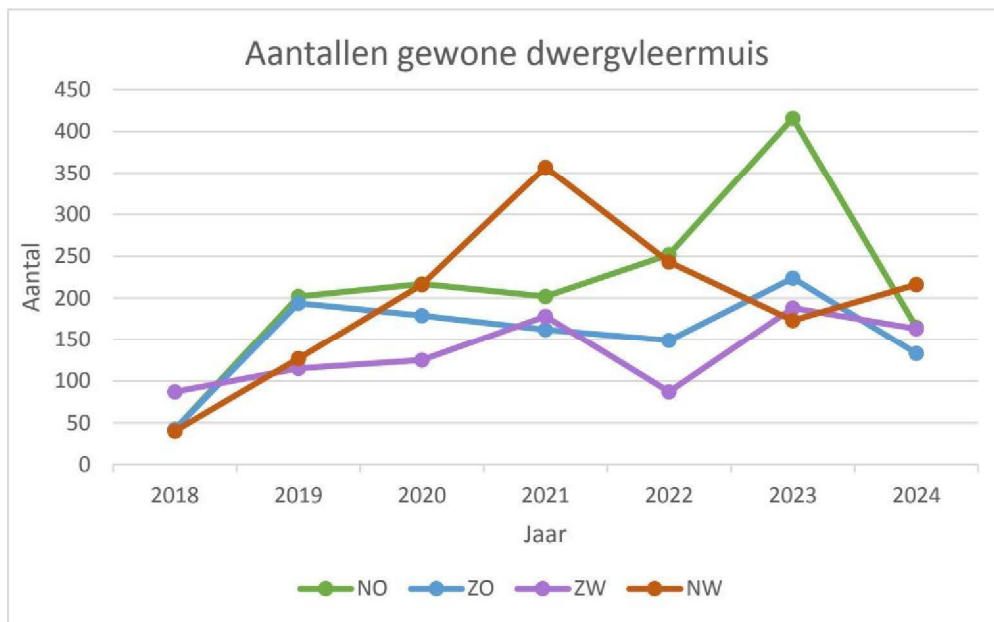
2020	P.pip	P.nat	N.noc	E.ser	M.dau	P.aur	P.pyg	onbekend	
NO	78/139	0/4	1/3	16/0	0/0	1/0	3/0	3/0	
NO	217	4	4	16	0	1	3	3	248
ZO	84/95	0/8	2/3	20/0	0/0	0/0	0/0	4/0	
ZO	179	8	5	20	0	0	0	4	216
ZW	45/80	0/0	2/5	5/0	0/0	0/0	0/0	0/0	
ZW	125	0	7	5	0	0	0	0	137
NW	112/104	1/5	7/3	70/0	0/0	2/0	1/0	0/0	
NW	216	6	10	70	0	2	1	0	305
	737	18	26	111	0	3	4	7	906

2021	P.pip	P.nat	N.noc	E.ser	M.dau	P.aur	P.pyg	onbekend	
NO	70/132	1/2	8/1	4/0	0/0	0/0	0/0	0/0	
NO	202	3	9	4	0	0	0	0	218
ZO	*/162	*/1	*/1	0/0	*/2	*/1	0/0	0/0	
ZO	162*	1*	1*	0	2*	1*	0	0	167
ZW	31/147	1/2	0/4	24/7	0/0	1/1	0/0	0/0	
ZW	178	3	4	31	0	2	0	0	218
NW	78/279	0/0	3/0	62/0	0/0	0/0	0/0	2/3	
NW	357	0	3	62	0	0	0	5	427
	899	7	17	97	2	3	0	5	1030
*door communicatiefout ZO1 niet gedaan									

2022	P.pip	P.nat	N.noc	E.ser	M.dau	P.aur	P.pyg	onbekend	
NO	111/141	1/5	13/8	8/11	0/0	1/0	0/0	1/0	
NO	252	6	21	19	0	1	0	1	300
ZO	149/*	0/*	4/*	7/*	0/*	1/*	0/*	2/*	
ZO	149*	0*	4*	7*	0*	1*	0*	2*	163
ZW	70/17**	0/4**	2/3**	2/0**	0/0**	0/0**	0/0**	1/0**	
ZW	87**	4**	5**	2**	0**	0**	0**	1**	99
NW	68/175	0/3	3/5	61/2	0/0	12/0	0/0	2/0	
NW	243	3	8	63	0	12	0	2	331
	731	13	38	91	2	14	0	5	893
* tweede ronde mislukt									
** tweede ronde mislukt, over gedaan maar laat/koud: niet representatief									

2023	P.pip	P.nat	N.noc	E.ser	M.dau	P.aur	P.pyg	onbekend	
NO	232/184	5/7	8/1	22/0	0/0	3/2	2/0	9/0	
NO	416	12	9	22	0	5	2	9	475
ZO	100/124	0/6	5/1	4/0	0/0	0/0	0/0	9/0	
ZO	224	6	6	4	0	0	0	9	249
ZW	100/88	0/0	1/3	0/0	0/0	0/3	0/0	0/0	
ZW	188	0	4	0	0	3	0	0	195
NW	81/92	0/5	1/3	22/0	0/0	1/0	0/0	0/0	
NW	173	5	4	22	0	1	0	0	205
	1001	12	19	48	0	9	2	18	1124

2024	P.pip	P.nat	N.noc	E.ser	M.dau	P.aur	P.pyg	onbekend	
NO	36/129	0/148	0/0	1/4	0/30	0/0	0/1	0/0	
NO	165	148	0	5	30	0	1	0	349
ZO	*/133	*/352	*/1	*/8	*/53	*/0	*/0	*/0	
ZO	133	352	1	8	53	0	0	0	547
ZW	75/78	1/2	1/0	55/27	3/1	0/0	1/0	0/0	
ZW	153	3	1	82	4	0	1	0	91
NW	117/99	7/7	0/0	19/17	7/10	6/0	2/3	0/0	
NW	216	14	0	36	17	6	5	0	294
	667	517	2	131	104	6	7	0	1281
* ZO1 mislukt door technische fout									

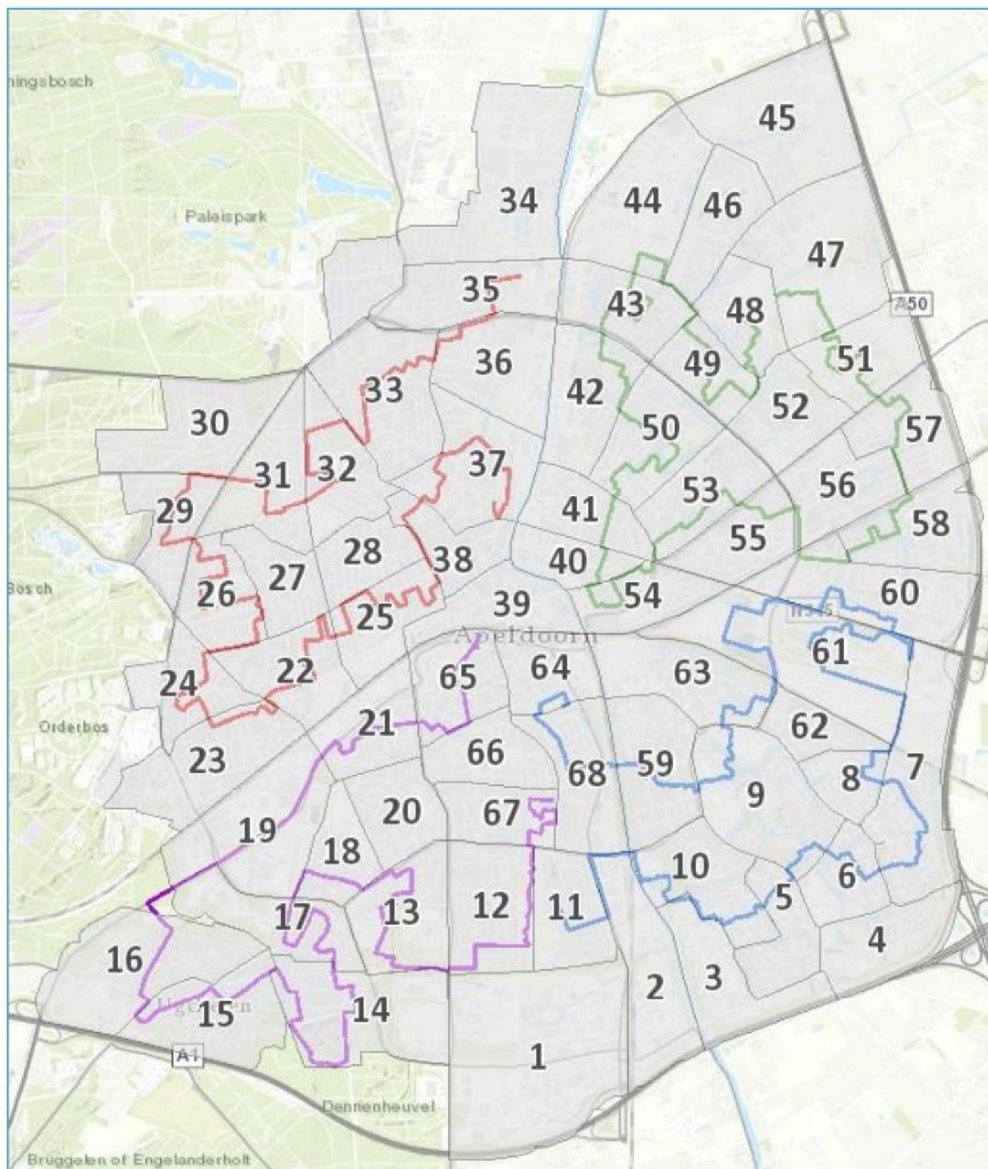

Figuur 5. Grafische weergave van de per route aangetroffen aantallen gewone dwergvleermuizen.

Gewone dwergvleermuis: Alleen voor de gewone dwergvleermuis zijn voldoende gegevens voorradig om iets te kunnen zeggen over de ontwikkeling. De gegevens zijn in Figuur 6 grafisch uitgezet voor de eerste zes monitoringsjaren.

Het verschil tussen de eerste en de tweede ronde blijkt telkens groot.

Laatvlieger: Net als in de voorgaande jaren werden er in 2024 opvallend veel laatvliegers tijdens de eerste ronde waargenomen. Het betreft ZW en NW. Het is nog niet bekend waarom dat zo is. Mogelijk bevindt er zich een kraamkolonie in dit deel van de stad.

Figuur 6. De vier vleermuisfietstrajecten.

4 Monitoring maatregelen

De maatregelen die getroffen worden, d.w.z. de aangebrachte vervangende verblijfplaatsen, dienen ook gemonitord te worden. De inbouw van verblijfplaatsen worden sinds 2021 gemonitord. De monitoring wordt in een separaat verslag gerapporteerd.

De in 2024 gemonitorde voorzieningen betreffen die van de volgende gerealiseerde projecten:

1. Rembrandtlaan e.o. (EWB0000002)
2. Wilhelmina Druckerstraat (LGB0001143)
3. Zilvermidshoeve (EOB0000035)
4. Van Slingelandtstraat e.o. (LGB0000531)
5. Beethovenlaan (LGB0201)
6. Van der Spiegelstraat (LC0561)

Huismus

Bij de meeste projecten wordt redelijk gebruik gemaakt van ingebouwde nestkasten door huismussen, in de meeste gevallen betreft dit de (vaak hoger hangende) gierzwaluwkasten. In sommige projecten werd onder de dakpannen (toegankelijk gehouden/gemaakt) gebroed.

Gierzwaluw

Gierzwaluw maakt gebruik van voor die soort bedoelde inbouwkasten in straten waar ze eerder van het dak gebruik maakten.

Vleermuizen

De inbouwkasten voor vleermuizen in complex LC0561 worden goed gebruikt door individuele dieren |(zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Voor het eerst werd gebruik van een grote (kraam/winterverblijfplaats) vastgesteld door een individu.

Bij aanwezigheid van bruikbare spouw lijkt dat de voorkeur te hebben boven inbouwkasten (Wilhelmina Druckerstraat).